

Lausuntopyyntö STM 2015

1. Vastaajatahon virallinen nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Imatran seudun ympäristölautakunta

2. Vastauksen kirjanneen henkilön nimi

Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Sirpa Suur-Hamari

3. Vastauksen vastuuhenkilön yhteystiedot

Vastaajien määrä: 1

Nimi	Asema organisaatiossa	Matkapuhelin	Sähköposti
Sirpa Suur-Hamari	Ympäristöjohtaja	020 617 4321	sirpa.suur-hamari@imatra.fi

4. Lausuntopyyntöä käsittelevä päivämäärä toimituksessa

Vastaajien määrä: 1

19.01.2016

5. Toimielimen nimi

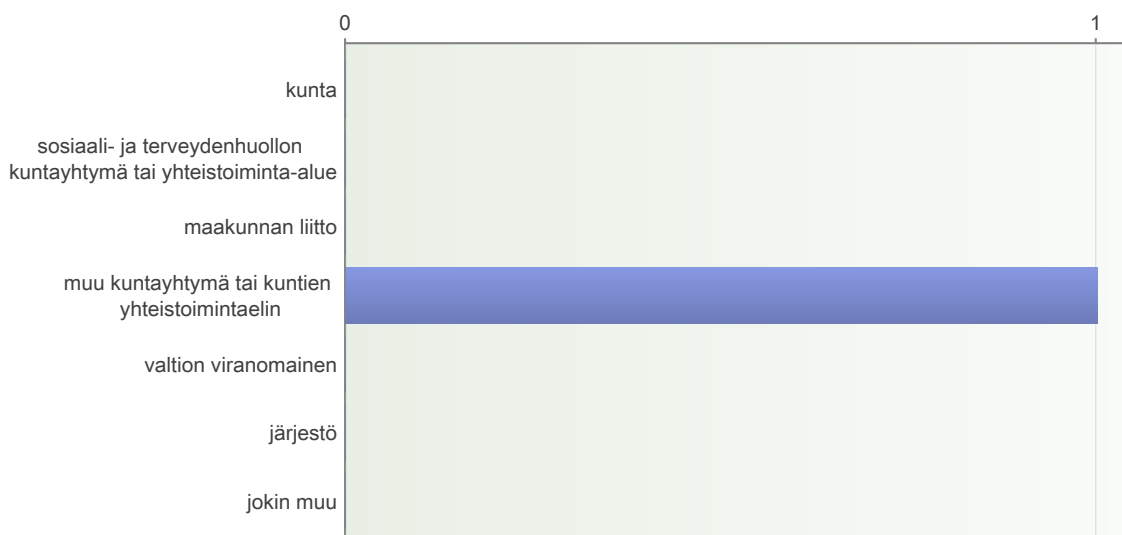
Vastaajien määrä: 1

Nimi

- Imatran seudun ympäristölautakunta

6. Onko vastaaja

Vastaajien määrä: 1

7. Kunta numero tilastokeskuksen luokituksessa

Ei vastauksia.

8. 1. Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Onko nykyinen maakuntajako oikea peruste itsehallintoalueiden muodostamiselle?

Vastaajien määrä: 1

9. 2. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Vastaajien määrä: 1

- Maakunta on sopivan kokoinen alue, jottei asioiden hoito etäänny liian kauas kuntatasolta ja ettei paikallistuntemus häviä liikaa. Nykyisen maakuntajaon pohjalta on jo nyt totuttu toimimaan, ainakin Etelä-Karjalassa, joten esitetty muutos olisi tässä vaiheessa maakuntamallisenä luontevaa toteuttaa.

Seudullisten ympäristötoimien yhdistämistä maakunnalliseksi malliksi on jo pari vuotta sitten selvitetty Etelä-Karjalassa, ja sen toteuttamisessa nähtiin jo silloin monia etuja. Mallissa selvitettiin Imatran seudun ympäristötoimen ja Lappeenrannan seudun ympäristötoimen kunnallisten ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun tehtävien yhdistämistä vastuukuntamallilla. Mallin toteuttaminen pysähtyi rahoitusosuuksista käytyyn selvittelyyn.

10. 3. Tämä kysymys vain kuntien valtuustoille: Hallituksen aluejakolinjauksen mukaan perustettavat itsehallintoalueet muodostetaan maakuntajaon pohjalta. Minkä nykyisen maakunnan pohjalta muodostettavaan itsehallintoalueeseen kuntanne katsoo perustelluksi kuulua? (liite: Manner-Suomen maakunnat)

Ei vastauksia.

11. 4. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Ei vastauksia.

12. 5. Itsehallintoalueet järjestävät sote-palvelut joko yksin tai lailla säädettyjen kolmen itsehallintoalueen täytyy järjestää palvelut yhdessä sopimalla toisen itsehallintoalueen kanssa. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on jatkossa maassa 15 selkeää alueellista kokonaisuutta, joilla sote-palvelut järjestetään. Miten arvioitte tehtyä ratkaisua?

Vastaajien määrä: 1

- Mikäli ympäristöterveydenhuolto, tai laajempikin ympäristöasioiden käsittely, siirretään itsehallintoalueille, ei niitä pidä kytkeä sote-palvelualueisiin, vaan sijoittaa ne itsenäisiksi yksiköiksi 18 itsehallintoalueelle. Ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelu ovat pitkälti suunnitelmallista viranomais- ja valvontatehtävää, mikä vaatii itsenäistä toimintatapaa. Ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun vaatimukset on huomioitava lähes kaikessa kunnan päätöksenteossa. Sisällytettynä sote-palveluihin saattaa ympäristöterveydenhuollon ja laajemmankin ympäristöasioiden valvonta etäännyä liian kauas peruskunnista, Tämä yhteys palvelun onnistumisen varmistamiseksi on tärkeä kuitenkin säilyttää. Tätä osoittaa mm. se, että suuri osa nykyisistä ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueista ei kuulu sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymiin.

Ympäristöterveydenhuollon vastuualueeseen kuuluva eläinlääkintähuolto on valtaosin muuta kuin viranomaisvalvontaa, se on ammatinharjoittajina toimivien viranhaltijoiden itsenäistä praktiikkaa terveydenhuollon ja ympäristöterveydenhuollon välisellä alueella. Praktiikan harjoittamisella on merkitystä ihmisten fyysiselle ja psyykkiselle hyvinvoinnille sekä elinympäristön terveellisyydelle. Päämäärä soten kanssa on samansuuntainen, mutta toimintaympäristö ja keinot ovat liian erilaiset, jotta voitaisiin vaivatta sulautua soteen.

Sote-palveluiden kokonaisuus on niin massiivinen, että samassa organisaatiossa ympäristöasioiden merkitys häviää ja toiminnan tehokkuus kärsii.

13. 6. Minkä kriteerien perusteella tulisi päättää siitä, mitkä kolme itsehallintoaluetta järjestävät sosiaali- ja terveyspalvelut muiden itsehallintoalueiden kanssa? Voit valita yhden tai useampia
Ei vastauksia.

14. 7. Itsehallintoalueet tulevat tarvitsemaan yhteistyökumppaneita palveluiden järjestämisessä. Mikä tai mitkä ovat alueellenne luontaiset yhteistyösuunnat?

Vastaajien määrä: 1

- Peruskunnat sekä etelässä Kymenlaakso ja Etelä-Suomi, maakunnan pohjoisenpään kannalta tärkeä yhteistyökumppani on myös Savonlinna.

Viranomaisista ELY-keskukset, AVI:t sekä valtionhallinnon keskusvirastot sekä SYKE, poliisi, tulli ja pelastuslaitos ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita.

Kuntien muista toimijoista keskeisiä yhteistyökumppaneita ovat kuntien tekninen toimi (kaavoitus, vesilaitokset, rakentaminen jne.), rakennusvalvonta, kasvatus- ja opetustoimi, ruokahuolto, liikunta- ja vapaa-aikatoimi.

Eläinlääkintähuollon yhteistyökumppaneita ovat tautitorjuntaan liittyvät tutkimuksia tekevät laboratoriot, näytteitä toimittavat riista- ja metsästysjärjestöt, yksityiset eläinhoitopalveluiden tarjoajat, myös alueen omat ja jopa sen ulkopuoliset klinikat, eläinsuojeluyhdistykset, eläintautien torjuntayhdistys ETT, teurastamot ja meijerit.

15. 8. Jos se itsehallintoalue, johon katsotte kuntanne kuuluvan, osoittautuu myöhemmin tehtävän päätöksen johdosta sellaiseksi itsehallintoalueeksi, joka ei vastaa itsenäisesti sote-palvelujen järjestämisestä, onko sillä vaikutusta kunnan kantaan siitä, mihin itsehallintoalueeseen kunnan tulisi kuulua?

Vastaajien määrä: 1

16. 9. Voitte perustella edellistä vastaustanne.

Ei vastauksia.

17. 10. Hallituksen linjauksen mukaan itsehallintoalueille osoitetaan sosiaali- ja terveydenhuollon lisäksi 1.1.2019 lähtien seuraavat tehtävät: pelastustoimen tehtävät, maakuntien liittojen tehtävät ja ELY-keskusten alueellisen kehittämisen tehtävät sekä lisäksi mahdollisesti ympäristöterveydenhuolto. Mitä muita tehtäviä olisi mielestänne tarkoituksenmukaista siirtää itsehallintoalueille?

Vastaajien määrä: 1

- Mikäli ympäristöterveydenhuolto siirretään itsehallintoalueille, on se siirrettävä kokonaisuutena. Eri ympäristöterveydenhuollon sektoreiden (elintarvikevalvonta, terveydensuojelun valvonta, tupakkalain valvonta sekä eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta ja eläinlääkintähuolto) välillä on käytännön hoidon kannalta niin paljon synergiaa, että kokonaisuuden hajottaminen aiheuttaisi vaan lisäresurssitarvetta. Mikäli ympäristöterveydenhuollon tehtäviä hoidetaan sekä kunnissa että itsehallintoalueille, hallinnon tarve lisääntyy, sillä molemmilla alueilla tulee tällöin johtaa toimintaa erikseen.

Ympäristöterveydenhuollon valtionohjaus on ollut moniportaista. Itsehallintoalueiden tehtäviä muodostettaessa olisi harkittava, mitä aluehallintovirastoissa hoidettavia ympäristöterveydenhuollon tehtäviä on tarkoituksenmukaista siirtää toimintaa ohjaaviin keskusvirastoihin (Evira ja Valvira) ja mitä itsehallintoalueille.

Useissa ympäristöasioiden seutuyksiköissä on maassamme päädytty siihen, että niissä hoidetaan myös ympäristönsuojelun asiat ja tämä järjestely on nähty toimivaksi ja resurssieja, etenkin hallintoresurssieja, säästäväksi. Ympäristönsuojelun tehtäväkenttä on erityisesti sellainen, että hyvä yhteys peruskuntien kaavoitus-/maankäyttö- ja rakennusvalvontapalveluihin on tärkeää. Näin ollen kuntien viranomaistoimien yhteisorganisointi tuottaa toimivimman ratkaisun palveluiden järjestämisessä. Se, ovatko nämä palvelut sitten kunnissa, seuduissa vai maakunnissa on sitten arvioitava palveluiden saatavuuden, paikallistuntemuksen sekä tarkastusmatkojen pituuden näkökulmasta.

Ympäristönsuojelulla on valvontatyössä yhteys myös valtion valvontaviranomaiseen eli Ely-keskukseen. Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävien organisointia suunniteltaessa tulee tarkastella myös valtion viranomaisen tehtäviä. Mikäli ys olisi itsehallintoalueessa, tulee mietittäväksi kunnan ympäristönsuojelun edistämiseen liittyvien tehtävien järjestämistä - onko itsehallintoalue tätä näkökohtaa silmälläpitäen liian laaja organisaatio. Pitäisikö kuntiin jäädä kuitenkin joku irrallinen osa ympäristönsuojelun organisaatiosta?

Kunnan ympäristönsuojeluhallinnosta annetussa laissa on määritelty kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle kehitystehtäviä ja kunnalle kuuluvia tehtäviä. Käytännössä valtaosassa kuntia, missä kehittämistehtäviä toteutetaan, on kunnan ympäristönsuojeluviranomainen joko pääosin vastuussa tehtävistä tai keskeisesti mukana esimerkiksi ilmastotavoitteiden ja kestäväen kehityksen edistämisessä. Ilmastonmuutoksen torjunnassa globaalina suuntauksena on kaupunkien kasvava rooli ilmastonmuutoksen hidastamisessa. Kuntien ympäristönsuojeluviranomainen voi tuoda oman lisäarvonsa tähän työhön. Osin näitä kehittämis- ja edistämistehtäviä on tehty omina tai yhteistyöhankkeina, jolloin niitä on voitu toteuttaa kustannustehokkaasti. Hanketyö (esimerkiksi EU-rahoituksella) pitäisi olla mahdollista jatkossakin.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävien kannalta on kuitenkin tärkeää, että kehittämis- ja edistämistehtävät jäävät edelleen sen hoidettavaksi. Tältä osin tilannetta voisi pelastaa asian kirjaaminen tulevaan valmisteltavaan lainsäädäntöön.

Etelä-Karjalan osalta pääajatuksena on, että kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävät tulee edelleen pitää yhdessä ympäristöterveydenhuollon kanssa.

Samassa yhteydessä tulee selkeästi esiin myös valtion aluehallinnon muutokset. Mikäli ympäristöterveydenhuolto siirretään itsehallintoalueille, tulee samalla jakaa AVI:n ympäristöterveydenhuollon tehtävät IHA-alueiden ja valtion keskusvirastojen kesken.

Ympäristönsuojelun hallinnon osalta ELY:jen ja AVI:en tehtävät kannattaisi yhdistää valtion alueelliseksi ympäristönsuojeluhallinnoksi. Samalla kannattaisi vielä kerran pohtia kuntien ympäristönsuojeluhallinnon tehtäväkokonaisuus.

Mikäli ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelu siirretään IHA-alueelle, tulee myös rakennusvalvonta siirtää samaan toimintaan. Tällöin rakennusvalvonta on alueellista, sen tasapuolisuus kasvaa ja yhteys samankaltaisten viranomaistehtävien kanssa vahvistuu. Rakennusvalvonnan seudullistamisesta on laadittu selvitys Etelä-Karjalassa. Seudullistuminen ei ole kuitenkaan edennyt.

Jätehuoltoviranomaistehtävät olisi myös syytä siirtää IHA-alueelle. Etelä-Karjalassa toimii nykyisinkin maakunnallinen jätelautakunta, jonka tehtävien hoito IHA-alueella ei toisi muutosta toiminta-alueeseen.

18. 11. Millä keinoin tulisi varmistaa itsehallintoalueiden ja kuntiin jäävien tehtävien välinen yhteys hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä?

Vastaajien määrä: 1

- Ympäristöterveydenhuolto tekee ennalta ehkäisevää terveydensuojelutyötä, mikä edellyttää tiivistä yhteistyötä kuntien kanssa. Yhteistyö on tärkeää esim. sisäilmatyössä (kuntien sisäilmatyöryhmät) ja talousveden laadun turvaamisessa. Ympäristöstä aiheutuvien terveyshaittojen arvioinnin tulee olla osa kaikkea suunnittelua ja päätöksentekoa, mikä tarkoittaa kiinteää yhteistyötä kaavoituksen, teknisen toimen ja yleensä yhdyskuntasuunnittelun kanssa. Pelkkä lausunnon antaminen ei ole riittävää, vaan yhteistyön tulee olla jatkuvaa ja sitä on tehtävä varhaisesta suunnitteluvaiheesta lähtien. Myös ympäristönsuojelulla on tärkeä rooli kuntien hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä. Ympäristönsuojelu on vahvasti ollut mukana kunnissa kehittämisessä ja suunnittelussa. Erityisesti maankäytön suunnittelussa tiivis yhteistyö on välttämätöntä jo heti suunnittelun alkuvaiheessa. Näin voidaan välttää mahdollisia ympäristöhaittoja ja säästää kustannuksia. Varsinkin kun kuntien henkilöstössä tapahtuu sukupolvenvaihdosta, saattaa esimerkiksi maankäytön historiasta johtuvia ympäristöriskejä jäädä huomaamatta tai huomataan liian myöhään, jos ympäristönsuojelu on etäällä kunnan muusta suunnittelusta. Etäällä olemisessa on myös vaarana, että paikallistuntemus ohenee.

19. 12. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen aluelinjauksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Etelä-Karjala on maakuntana sopivan kokoinen IHA-alueeksi. Etelä-Karjalassa ollaan myös jo useammalla sektorilla pitkällä maakunnallisessa toiminnassa, joten olisi toivottavaa, ettei suunniteltu aluejako muuta aluekokoa Etelä-Karjalassa, vaan voimme jatkaa toiminnan kehittämistä suunnitellulla tavalla

20. 13. Vapaamuotoisia huomioita hallituksen rahoituslinjauksesta.

Vastaajien määrä: 1

- Ympäristövalvonnan näkökulmasta rahoitusmallin tulee olla sellainen, ettei se tee maan eri alueilla toimivaa viranomaisvalvontaa eriarvoiseksi. Resurssit pitäisi pystyä luomaan niin, että toimintojen lupa- ja hyväksymismenettelyjä voidaan käsitellä samalla aikataululla ja, että valvontaan voidaan pureutua maan eri alueilla yhtä tehokkaasti. Tämän mahdollistaa parhaiten IHA:n oma itsellinen verotusoikeus.